

روزشمار جنگ

چهارشنبه

۱۳ مرداد ۱۳۶۱

۱۴ شوال ۱۴۰۲

۴ اوت ۱۹۸۲

۵۸۷

در گلوله‌باران امروز آبادان، ۳ تن از افراد این شهر شهید و ۱۶ تن دیگر مجروح شدند، همچنین ۳ واحد مسکونی تخریب و قسمتی از نخلستان‌های اطراف شهر نیز به آتش کشیده شد.^(۱)

۵۸۸

امروز نیز در ادامه کمک‌های دولت‌های عربی به عراق، ۱۰ دستگاه خودرو حامل پرسنل نظامی و ۲ دستگاه خودرو حامل تجهیزات نظامی ارسالی از دولت اردن وارد عراق گردیدند.^(۲)

۵۸۹

در یک درگیری در مهاباد، نیروهای گروه‌های مسلح غیر قانونی ضدانقلاب، یک پایگاه خودی را هدف حمله قرار دادند. در این حمله، یک تن از نیروهای خودی شهید و یک تن دیگر زخمی شد و عناصر ضدانقلاب نیز با آتش نیروهای خودی، با تحمل تعدادی کشته و مجروح از منطقه گریختند.^(۳)

همچنین امروز یک دستگاه خودرو سپاه پاسداران در جاده اشنویه - ارومیه در کمین نیروهای مسلح غیر قانونی افتاد و واژگون گردید، لیکن نیروهای درون آن توانستند خود را نجات دهند.^(۴)

۵۹۰

به‌رغم اظهارات روز گذشته سخن‌گوی دولت عراق، سفیر این کشور در عربستان در یک اقدام تبلیغاتی اعلام کرد که عراق شرایط ایران را برای خاتمه دادن به جنگ، پذیرفته‌است. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس از ریاض، امروز "شفیق الدراجی" سفیر عراق در ریاض، در یک کنفرانس مطبوعاتی گفت که صدام حسین اخیراً در پیامی شخصی که برای شاه فهد فرستاده، شرایط ایران را برای پایان دادن به جنگ پذیرفته‌است.

الدراجی گفت که عراق سه شرط ایران را پذیرفته‌است، یعنی خروج نیروهای عراقی از

خاک ایران؛ تعیین کشور آغازگر جنگ؛ پرداخت غرامت به ایران. وی افزود: «عراق در جست‌وجوی یک فرمول مناسب و سریع برای خاتمه دادن به جنگ است و به همین منظور باید سازمان ملل و تمامی کشورهای اسلامی ایران را تحت فشار شدید قرار دهند.» الدراجی سپس ادعا کرد که عراق نیروهای خود را از خاک ایران بیرون برده‌است.^(۵)

۵۹۱

سخن‌گوی وزارت اطلاعات عراق آمار تلفات انفجار وزارت برنامه‌ریزی این کشور را اعلام کرد. به گفته وی، در این انفجار ۲۰ تن کشته و ۱۲۸ تن مجروح شده‌اند. وی همچنین ادعا کرد که بمب‌گذار را نیروهای امنیتی عراق کشته‌اند.^(۶)

روزنامه فرانسوی "لوماتن" در این‌باره نوشت: «هدف اصلی این سری از انفجارها، به شکست کشاندن کنفرانس عدم‌تعهد در بغداد است که بغداد برای برپایی آن هزینه‌های فراوانی را متحمل شده‌است.»^(۷)

۵۹۲

سفیر عراق در جاکارتا در گفت‌وگویی درباره برپایی اجلاس سران عدم‌تعهد در بغداد، گفت که عراق آمادگی کامل برای پذیرایی از سران کشورها را دارد و تدابیر امنیتی لازم برای برپایی این اجلاس پیش‌بینی شده‌است. وی با ادعای این که ۹۰ کشور آمادگی خود را برای شرکت در این اجلاس اعلام کرده‌اند، افزود که اجلاس مقدماتی در سطح وزیران خارجه در آخر ماه جاری مسیحی در بغداد تشکیل خواهد شد.^(۸)

وزیر خارجه سریلانکا در دیدار با هیئت ایرانی که در سریلانکا به سر می‌برد، گفت که اجلاس سران باید ادامه یابد و شرکت یا عدم شرکت کشورها نباید به عنوان طرفداری آنان از ایران یا عراق تلقی گردد. وی افزود که کشورش با تشکیل کنفرانس سران عدم‌تعهد در بغداد موافق است.^(۹)

همچنین خبرگزاری رویتر امروز از بلگراد گزارش داد که یک هیئت از وزارت خارجه کوبا وارد یوگسلاوی شده و با مقامات وزارت خارجه این کشور درباره مسائل مربوط به تشکیل کنفرانس سران عدم‌تعهد در بغداد، تبادل نظر کرده‌است. منابع مطلع گفته‌اند که این هیئت حامل پیام فیدل کاسترو برای رئیس‌جمهوری یوگسلاوی بود که در آن از یوگسلاوی خواسته شده‌است تا یک اجلاس اضطراری در سطح وزیران خارجه غیرمتعهدها در کوبا تشکیل شود تا درباره زمان و مکان برگزاری اجلاس آتی سران غیرمتعهدها تصمیم بگیرد.^(۱۰)

از سوی دیگر، خبرگزاری فرانسه از الجزایر گزارش داده‌است که سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق، پیامی را تسلیم "شاذلی قلیبی" کرده که در آن از وی برای شرکت در اجلاس

* این انفجار با استفاده از یک خودرو حاوی تی.ان.تی. و به روش انتحاری انجام گرفته بود و عامل انفجار در زمان انفجار کشته شده است.

سران کشورهای غیرمتعهد در بغداد، دعوت شده‌است. قلبی که هم اکنون دبیرکلی اتحادیه عرب را نیز به عهده دارد، اعلام کرده‌است که در کنفرانس سران عدم‌تعهد در بغداد شرکت خواهد کرد.^(۱۱) در این حال ناامنی موجود در بغداد پس از انفجارهای اخیر در این شهر و نیز تحركات سیاسی برخی از کشورهای مهم عضو جنبش عدم‌تعهد برای تغییر محل اجلاس سران این جنبش، بیانگر شکست تلاش‌های عراق برای میزبانی این اجلاس است.

روزنامه فرانسوی "لوموند" در گزارشی درباره تشکیل کنفرانس عدم تعهد در بغداد، دلیل بمب‌گذاری‌های اخیر در این شهر را جلوگیری از تشکیل این کنفرانس در بغداد، دانسته و سوره را عامل این بمب‌گذاری‌ها معرفی کرده‌است. لوموند افزوده‌است: «هنوز این سؤال باقی است که آیا ایران برای جلوگیری از تشکیل کنفرانس سران در بغداد و به شکست کشاندن آن - که ضربه سیاسی بزرگی برای عراق خواهد بود - علاوه بر تلاش‌های سیاسی که در این راستا آغاز نموده‌است، به شیوه‌های دیگری نیز متوسل خواهد شد یا نه؟»^(۱۲)

۵۹۳

پس از پایان عملیات رمضان، دور جدیدی از تلاش‌های برخی کشورها برای میانجی‌گری بین ایران و عراق در حال شکل‌گیری است. رادیو بی.بی.سی. در این باره گفت که قرار است آقای "بلنت اولسو" نخست‌وزیر ترکیه، هفته آینده از ایران و عراق دیدار و با مقام‌های دو کشور گفت‌وگو کند. وی که این مطلب را در مصاحبه‌ای گفت، افزوده‌است: «این سفر تلاش مستقلى است که دولت ترکیه رأساً به آن اقدام خواهد کرد.»^(۱۳)

همچنین خبرگزاری عراق امروز گزارش داد: «"عبدالملک الیاسین" معاون وزیر خارجه عراق پیام "طه یاسین رمضان" عضو شورای فرماندهی انقلاب و معاون اول نخست‌وزیر این کشور را به "ایلتر ترکمن" معاون نخست‌وزیر ترکیه، تسلیم کرده‌است.»^(۱۴) الیاسین با مقام‌های وزارت خارجه ترکیه نیز ملاقات و با آنان در باره راه‌های توسعه روابط دو کشور گفت‌وگو کرده‌است.^(۱۵) روزنامه "جمهوریت" چاپ ترکیه نیز امروز درباره دیپلماسی یک جانبه ترکیه برای پایان‌بخشیدن به جنگ ایران و عراق، نوشت که: «ژنرال کنعان اورن هفته گذشته با ارسال پیام‌هایی برای رئیس‌جمهوری ایران و رئیس‌حکومت عراق، از تمایلات آنان در مورد تلاش میانجی‌گری ترکیه آگاهی یافته‌است. این روزنامه سپس افزود که هرچند متن پیام هنوز فاش نشده‌است لیکن به نظر می‌رسد که سفر قریب‌الوقوع نخست‌وزیر ترکیه، در چارچوب این پیام انجام خواهد گرفت.»^(۱۶)

خبرگزاری رویتر نیز درباره سفر نخست‌وزیر ترکیه به تهران آورده‌است: «سفر مذکور چرخشی آشکار در سیاست ترکیه در قبال جنگ ایران و عراق می‌باشد، چرا که در ۲۲ ماه گذشته ترکیه از هر اقدام مستقلى برای پایان دادن به جنگ بین دو کشور همسایه خود احتراز نموده بود و ترجیح می‌داد این هدف را از طریق کنفرانس اسلامی تعقیب نماید.»^(۱۷)

رادیو بی.بی.سی. نیز درباره سفر نخست‌وزیر ترکیه به تهران و بغداد گفت: «در سال جاری این سومین سفر نخست‌وزیر ترکیه به تهران است؛ دو سفر قبلی وی به همراه هیئت صلح کنفرانس اسلامی بوده‌است. ناظران سیاسی در ترکیه سفر مستقل نخست‌وزیر ترکیه به تهران و بغداد را نتیجه چند هفته مذاکره بین مقامات ترکیه با رهبران ایران و عراق می‌دانند. این رادیو یادآوری کرد: «در سه هفته گذشته دو مقام ارشد ایرانی از ترکیه دیدار داشته‌اند، همچنین سعدون حمادی وزیر خارجه عراق نیز هفته قبل با پیامی از سوی صدام حسین برای مقامات دولت ترکیه وارد آنکارا شده بود.»^(۱۸)

از سوی دیگر، حبیب شطی دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی در مصاحبه‌ای در تونس درباره تلاش‌های این سازمان برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق گفت که کمیته حسن‌نیت سازمان کنفرانس اسلامی کوشش‌های تازه‌ای را در این باره آغاز کرده‌است.^(۱۹) مجله امریکایی "تایم" نیز در شماره اخیر خود در مورد موضع عراق برای پایان دادن به جنگ، نوشته‌است: «صدام به دلایل مختلف از جمله شکست‌های متعدد نظامی و تلاش برای ایجاد امنیت در بغداد برای تشکیل کنفرانس سران عدم‌تعهد در این شهر و کسب ریاست سه ساله نهضت عدم‌تعهد، شدیداً برای دستیابی به یک توافق سری برای صلح کوشش می‌کند و هفته پیش اعتراف کرده‌است که با کمال میل حاضر است میانجی‌گری الجزایر را بپذیرد و پیشنهاد داده‌است که اوایل ماه سپتامبر و در آستانه آغاز کنفرانس سران عدم‌تعهد، یک قرارداد صلح موقت بین ایران و عراق به‌اجرا در آید.» در گزارش تایم سپس در مورد موضع ایران در برابر درخواست عراق، آمده‌است: «ولی ایران هیچ‌گونه علامتی جهت برآورده ساختن آرزوی صدام از خود نشان نمی‌دهد و تأکید کرده‌است که صلح تنها در صورت برآورده شدن شرایط ایران امکان‌پذیر خواهد شد.»^(۲۰)

۵۹۴

روابط نظامی و تجاری عراق و فرانسه در بالاترین سطح قرار دارد. خبرگزاری فرانسه در گزارشی از بغداد به نقل از "پل دپی" سفیر فرانسه در عراق، آورده‌است: «دولت عراق در سال گذشته مسیحی در مبادلات تجاری در صدر مشتریان عرب فرانسه و حتی در جایگاهی بالاتر از مراکش و الجزایر قرار گرفته‌است: حدود هزار مؤسسه فرانسوی با عراق ارتباط دارند و هشتاد مؤسسه فرانسوی نیز دارای شعباتی در داخل عراق می‌باشند.» به گزارش این خبرگزاری، شرکت‌های فرانسوی در امور مختلف اقتصادی و نظامی در عراق فعالیت دارند و هفت هزار و پانصد فرانسوی برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های شرکت‌های این کشور در شهرهای مختلف عراق حضور دارند.^(۲۱)

۵۹۵

دولت عراق خروج مردان را از این کشور ممنوع اعلام کرد. مجله امریکایی "تایم" در ادامه این خبر نوشت: «دولت عراق با پیش‌بینی و انتظارات حملات بیش‌تری از جانب ایران، کلیه مجوزهای خروج اتباع ذکور عراق به خارج از کشور را لغو کرده‌است تا اطمینان حاصل نماید

که مردان سالم عراق برای خدمت نظامی در دسترس هستند.» این مجله با اشاره به وحشت صدام از عملیات‌های جدید ایران و تلاش وی برای یافتن راه چاره و جلب حمایت دولت‌های دیگر، افزوده‌است که صدام همواره در پی گرفتن اطمینان از کشورهای عرب خلیج فارس برای جلب حمایت آن‌ها است.^(۲۲)

۵۹۶

نشریه "فرانکفورتر الگمانیه سایتونگ" در شماره اخیر خود درباره آینده جنگ نیروهای ایرانی در خاک عراق، نوشت: «کارشناسان نظامی تردید دارند که ایران بتواند جنگ را در داخل عراق ادامه دهد، چرا که ورود بیش‌تر ایران به خاک عراق، موجب افزایش مقاومت ارتش و مردم عراق در مقابل حملات نیروهای ایرانی خواهد شد و از سوی دیگر، دولت‌های عربی اقدام به کمک مالی و نیروی نظامی بیش‌تری به عراق خواهند کرد و در این صورت جنگ سخت‌تر خواهد شد و به یک جنگ فرسایشی تبدیل خواهد گردید.»^(۲۳)

منابع و مأخذ روزشمار ۱۳۶۱/۵/۱۳

- ۱- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۴، ص ۲.
- ۲- سند شماره ۰۳۵۸۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی شماره ۱۴۱ - ۱۲۶ - فرماندهی اطلاعات، ۱۳۶۱/۵/۱۷، ص ۱۴.
- ۳- سند شماره ۰۵۳۲۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده منطقه ۵ سپاه، ۱۳۶۱/۵/۱۵.
- ۴- سند شماره ۰۵۳۱۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: فرمانده منطقه ۵ سپاه، ۱۳۶۱/۵/۱۳.
- ۵- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۸، ۱۳۶۱/۵/۱۴، صص ۱ و ۲، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از آسوشیتدپرس از ریاض، ۱۳۶۱/۵/۱۳.
- ۶- پیشین، ص ۲۴، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از خبرگزاری فرانسه از منامه، ۱۳۶۱/۵/۱۳.
- ۷- مأخذ ۵، ص ۱۳، پاریس - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۳، به نقل از روزنامه لوماتن.
- ۸- مأخذ ۵، ص ۴۲، رادیو صدای ایران، ۱۳۶۱/۵/۱۳، به نقل از مفسر عراق در جاکارتا.
- ۹- مأخذ ۵، ص ۲۳، دهلی نو- خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۳.
- ۱۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۱/۵/۱۵، ص ۳، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از رویتر از بلگراد، ۱۳۶۱/۵/۱۴.
- ۱۱- مأخذ ۵، ص ۲۹، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از خبرگزاری فرانسه از پاریس، ۱۳۶۱/۵/۱۳.
- ۱۲- مأخذ ۵، ص ۱۴، پاریس - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۳، به نقل از روزنامه لوموند، چاپ فرانسه.
- ۱۳- مأخذ ۵، ص ۳۵، رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۱/۵/۱۳.
- ۱۴- مأخذ ۵، ص ۲۱، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از خبرگزاری عراق از بغداد، ۱۳۶۱/۵/۱۳.
- ۱۵- پیشین.
- ۱۶- مأخذ ۵، ص ۴، آنکارا خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۳، به نقل از روزنامه جمهوریت، چاپ ترکیه.
- ۱۷- مأخذ ۵، ص ۳، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از خبرگزاری رویتر از آنکارا، ۱۳۶۱/۵/۱۳، به نقل از وزارت خارجه ترکیه.
- ۱۸- مأخذ ۵، ص ۳۵، رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۱/۵/۱۳.
- ۱۹- مأخذ ۵، ص ۴۴، بخش عربی رادیو ریاض، ۱۳۶۱/۵/۱۳، تونس - به نقل از رهبر سازمان کنفرانس اسلامی.
- ۲۰- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۱/۵/۱۳، ص ۳، به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از مجله امریکایی "تایم".
- ۲۱- مأخذ ۵، ص ۲۲، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از خبرگزاری فرانسه از بغداد، ۱۳۶۱/۵/۱۳، به نقل از "پل‌دبی" سفیر فرانسه در بغداد.
- ۲۲- مأخذ ۲۰، به نقل از مجله امریکایی تایم.
- ۲۳- مأخذ ۱۱، صص ۸ و ۹، بن - خبرنگار جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۴، به نقل از نشریه فرانکفورتر الگمانیه سایتونگ، چاپ آلمان، ۱۳۶۱/۵/۱۳.